



NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos
Seimo Audito komitetui
El. p. auditokt@lrs.lt

2022-11- _____ Nr. 1SD- _____
I 2022-10-10 _____ Nr. S-2022-4285 _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO AUDITO KOMITETO SPRENDIMO

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) gavo Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2022-10-10 raštą Nr. S-2022-4285 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto sprendimo“, kuriuo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2022 m. spalio 5 d. posėdžio protokolo Nr. 141-P-22 išrašas (toliau – Protokolas).

Protokole nutarta Nacionalinės žemės tarnybos prašyti iki 2022-11-15 pateikti Seimo Audito komitetui informaciją apie tai, ar nuo 2022-01-01 iki 2022-10-05 buvo atlikti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės naudojimo patikrinimai, vykdant žemės naudojimo valstybinę kontrolę, taip pat pateikti informaciją, ar nuo 2020-01-01 iki 2022-10-05 buvo atlikti valstybinės žemės sklypų, kuriuos *patikėjimo teise* valdo valstybės valdomos įmonės (valstybės įmonės, taip pat valstybės valdomos bendrovės (AB, UAB)), naudojimo patikrinimai, vykdant žemės naudojimo valstybinę kontrolę, nurodant, kokie yra šių patikrinimų rezultatai, ir pateikiant kitą su šiais klausimais susijusią informaciją.

Nacionalinė žemės tarnyba, vykdydama Protokole nurodytą sprendimą, informuoja, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos Klaipėdos miesto ir Neringos skyriaus pateiktus duomenis, minėtas skyrius laikotarpiu nuo 2022-01-01 iki 2022-10-05 nėra atlikęs žemės sklypų, nurodytų Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės, uosto akvatorijos ir uosto rezervinių teritorijų, reikalingų Klaipėdos valstybiniam jūrų uostui plėsti, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. lapkričio 3 d. nutarimu Nr. 822 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės, uosto akvatorijos ir uosto rezervinių teritorijų ribų patvirtinimo“, I skyriuje, kurie priskirti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemei, naudojimo patikrinimų, vykdant žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

Taip pat informuojame, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių pateiktą informaciją, Nacionalinės žemės tarnybos Varėnos, Lazdijų, Radviliškio, Rokiškio, Klaipėdos rajono, Vilniaus miesto ir Šiaulių skyriai nuo 2020-01-01 iki 2022-10-05 atliko 26 valstybinės žemės sklypų, kuriuos *patikėjimo teise* valdo valstybės valdomos įmonės (pavyzdžiui, VĮ Turto bankas, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija, VĮ Valstybinių miškų urėdija), naudojimo patikrinimus, vykdant žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

Minėtiems Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniams skyriams atlikus žemės naudojimo valstybinę kontrolę, dėl 24 tikrintų patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų pažeidimų nenustatyta, kitais 2 atvejais – nustatyti žemės naudojimo tvarkos pažeidimų požymiai bei atlikti atitinkami veiksmai, t. y. vienu atveju nustatyta, kad galimai padarytas administracinis nusižengimas,

kurio tyrimo kompetencija nepriskirta Nacionalinei žemės tarnybai, todėl informacija dėl šio galimo pažeidimo perduota nagrinėti kitai institucijai, o kitu atveju – iš atlikto žemės naudojimo patikrinimo metu nustatytų faktinių aplinkybių įtarta, kad galimai padarytas administracinis nusižengimas, tačiau atlikus administracinio nusižengimo tyrimą nustatyta, kad administracinis nusižengimas nepadarytas, todėl administracinė atsakomybė valstybės valdomai įmonei netaikyta ir administracinių nusižengimų teisena šios įmonės atžvilgiu nutraukta. Pažymėtina, kad šiais 2 atvejais nebuvo nustatyta, kad valstybės valdoma įmonė patikėjimo teise jai perduotą valstybinės žemės sklypą naudotų kitoms reikmėms arba nebeatliktų atitinkamame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime nurodytų funkcijų, todėl nebuvo pagrindo inicijuoti veiksmų dėl patikėjimo teisės pasibaigimo. Taip pat informuojame, kad valstybinės žemės, kuri būtų valdoma *patikėjimo teise* ir kurios patikėtinis būtų *valstybės valdomos bendrovės* (AB, UAB), naudojimo patikrinimų nebuvo atlikta.

Paminėtina, kad Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai skyriai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, atlieka planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus (Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 4 punktas).

Planiniai žemės naudojimo patikrinimai inicijuojami atsižvelgiant į kiekvienais metais Nacionalinės žemės tarnybos vadovo tvirtinamame metiniame žemės tvarkymo darbų plane numatomus planinių žemės naudojimo patikrinimų skaičių ir prioritetus, kurie nustatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktas rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo einamaisiais metais, taip pat į informaciją apie apleistus žemės ūkio naudmenų plotus ir į ankstesnių žemės naudojimo patikrinimų metu nustatytus žemės naudojimo pažeidimus bei į kitų viešojo administravimo subjektų pateiktus siūlymus ir rekomendacijas, susijusias su žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymu (Nuostatų 6 ir 7 punktai).

Neplaniniai žemės naudojimo patikrinimai atliekami Nacionalinės žemės tarnybos pareigūnų iniciatyva, kai Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas kitas Nacionalinės žemės tarnybos valstybės tarnautojas priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą (Nuostatų 10 punktas). Neplaniniai žemės naudojimo patikrinimai inicijuojami Nuostatų 10.1–10.6 papunkčiuose reglamentuojamais atvejais.

Paaiškiname, kad Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemei priskirti žemės sklypai neatitiko 2022 metais patvirtintų prioritetinių sričių dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo, todėl šių žemės sklypų naudojimo patikrinimai nebuvo įtraukti į Nacionalinės žemės tarnybos Klaipėdos miesto ir Neringos skyriaus vedėjo 2022 metų I–III ketvirčiuose patvirtintus numatomų atlikti planinių žemės naudojimo patikrinimų sąrašus. Taip pat dėl VI Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos patikėjimo teise valdomoje valstybinėje žemėje galimai daromų pažeidimų, laikotarpiu nuo 2022-01-01 iki 2022-10-05, nebuvo gauta fizinių, juridinių asmenų ar kitų kompetentingų viešojo administravimo subjektų prašymų, skundų ir pavedimų dėl galimai padarytų žemės naudojimo pažeidimų ir šių žemės sklypų žemės naudojimo patikrinimų atlikimo. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, ir vadovaujantis Nuostatų 10 punktu, kuriame įtvirtinti neplaninių žemės naudojimo patikrinimų inicijavimo pagrindai (atvejai), Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemei priskirtų žemės sklypų naudojimo patikrinimai, atliekant neplaninius žemės naudojimo patikrinimus, nebuvo inicijuoti (atlikti).

Atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos pateiktas rekomendacijas¹ dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo 2020 metais, buvo numatyta viena iš prioritetinių žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo sričių 2020 metais – perduotų neatlygintinai naudotis ar valdomų patikėjimo teise valstybinės žemės sklypų naudojimo patikrinimai. Žemės ūkio ministerijos teiktos rekomendacijos² dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo 2021 ir 2022 metams pateiktos kitose žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo srityse (pavyzdžiui, kitos paskirties žemės sklypų naudojimo patikrinimai, tikrinant rizikingiausius žemės sklypus dėl savavališko valstybinės žemės užėmimo, apleistų privačių ir valstybinės žemės sklypų, taip pat valstybinės žemės plotų, nesuformuotų atskirais žemės sklypais, naudojimo patikrinimai, tikrinant rizikingiausius žemės sklypus pagal Apleistų žemių erdvinių duomenų rinkinio duomenis, ir kt.).

Papildomai informuojame, kad Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai skyriai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, laikotarpiu nuo 2020-01-01 iki 2022-10-05 yra atlikę daugiau kaip 1600 valstybinės žemės sklypų, kurie valstybinės žemės patikėtiniais (savivaldybėms, valstybės valdomoms valstybės įmonėms), taip pat valstybės valdomoms bendrovėms yra perduoti neatlygintinai naudotis (panaudai), naudojimo patikrinimų.

Paminėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 2 dalies 4 punktu, 36 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“ 2 punktu, Žemės ūkio ministerija yra įgaliota koordinuoti žemės naudojimo valstybinę kontrolę bei, remiantis Nuostatų 19 punktu, analizuoti žemės naudojimo valstybinės kontrolės metines ataskaitas ir kasmet teikti Nacionalinei žemės tarnybai rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo einamaisiais metais.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Saulius Mocevičius

Rasa Kavaliauskienė, tel. 8 706 85 193, el. p. Rasa.Kavaliauskiene@nzt.lt

¹ Žemės ūkio ministerijos 2020-02-10 raštas Nr. 2D-428 (12.144 E.) „Dėl 2019 metų žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo ataskaitos pateikimo“.

² Žemės ūkio ministerijos 2021-01-27 raštas Nr. 2D-209 (12.141 E.) „Rekomendacijos dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo“ ir 2022-01-25 raštas Nr. 2D-213 (12.141 E.) „Rekomendacijos dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo“.